

Forafprøvning med udfodring af frisk græs og græspulp i ENTRANCE

I projekt ENTRANCE er der i sommeren og efteråret 2023 lavet en forafprøvning med udfodring af frisk græs og pulp for at indsamle erfaringer inden den egentlige afprøvning og demonstration skal gennemføres i 2024/2025.

Forafprøvningen er gennemført hos økologisk griseproducent Mads Kristensen. Center for Frilandsdyr og Innovationscenter for Økologisk Jordbrug har stået for afprøvningen.

Forafprøvning med udfodring af frisk græs d. 28-06-2023

Der blev udfodret ca. 400 kg frisk græs i hhv. hæk og på gulv, og almindelig ensilage (snittet majs) på gulv. Græs og alm. grovfoder på gulv blev tildelt oveni halmen på arealet, for at mindske risikoen for tæring af betongulvet.

Der blev opsat kamera i tre stier der viser grisenes adfærd omkring grovfoderet.

Det resterende græs blev spredt ud på opsamlingsplads og brugt dagen efter.

Erfaringer fra Mads

Græs i hæk: der blev fyldt for meget i hækken, det klumpede og brændte sammen, og det var derfor nødvendigt at tømme den igen hen på eftermiddagen.

Græs på gulv: der var lidt tilbage hen på eftermiddagen, men det hele var gennemgasket.

Græs på opsamlingsplads: Mads måtte kassere noget af græsset dagen efter, da det havde taget varme de steder det ikke var spredt nok ud. Han fodrede med det der stadig var godt. Det var noget tørt og ikke helt

så attraktivt for grisene som det friske græs dagen forinden. Spørgsmålet er om der er mest arbejde i at sprede græs ud til brug i flere dage ift. at høste hver dag?

Forslag fra Mads:

- lave en mindre hæk og så have to. Det giver flere ædepladser
- Evt. udfodre to gange om dagen. Grisene er meget vilde med det friske græs og æder derfor mere
- Græssets snitlængde skal evt. være kortere, omkring 5-10 cm i stedet for de ca. 30 cm græsset var i afprøvningen
- Mads vil evt. selv investere i flere hække, da han synes modellen er blevet rigtig god. Han vil dog gerne eksperimentere lidt mere med tremmeafstanden inden.

Erfaringer baseret på billeder fra vildtkamera

Kamera 2: sti med udfodring af frisk græs på gulv

Kamera G6: sti med udfodring af græs i grovfoderhæk

Kamera M3: sti med udfodring af majsensilage på gulv

Der fodres med græs i 2 dage, så relevant data er i perioden fra 28/6-2023, 11:00 – 29/6-2023, 22:00. Der er kun billeder til kl. 16 på kamera fra sti med alm. grovfoder (forkert indstilling).

Generelle erfaringer: kameraets placering giver ikke en god vinkel til registrering af grisenes adfærd, da det ikke kan ses hvilke grise der er i direkte kontakt med græs (både på gulv og i hæk). Antallet af grise på arealet gør det også svært at se deres adfærd, da de står meget tæt.

Græs på gulv kontra græs i hæk og alm. grovfoder på gulv: Der er ikke nogen tydelig forskel i antal grise på arealet med frisk græs, hhv. i hæk og på gulv. Der er fyldt med grise i begge stier i løbet af dagen. Ved udfodring på gulv er der umiddelbart flere grise der kan komme til græsset på én gang. I stien med alm. grovfoder er der færre grise og de falder hurtigere til ro, dvs. grovfoderet er ikke helt så attraktivt. Se billeder længere nede.

Græs på gulv

Græs i hæk

Alm. grovfoder på gulv

Græs på gulv

Græs i hæk

Alm. grovfoder på gulv

Der er ingen billeder fra sti med alm. grovfoder på gulv efter kl. 16.

Forafprøvning med fodring af græspulp d. 31-10-2023

Græspulpen kom i wrapballeer fra Ausumgaard.

Der blev udfodret pulp i hæk (én sti) og på gulv (én sti) og to stier hvor der blev udfodret med alm græsensilage på gulvet.

Hækkens tremmeafstand blev reguleret inden udfodring. For at undersøge hvilken tremmeafstand der var bedst, blev den ene side af hækken sat ned til mindste afstand, som var ca. 8 cm, mens den anden side ikke blev ændret og var ca. 10 cm. Der blev fyldt ca. 200 kg pulp i hækken.

En tremmeafstand på 8 cm viste sig at være for stor til den fintsnittede pulp, og meget af pulpen faldt igennem og ud på gulvet.

I en anden sti blev der kørt en hel balle pulp ind og åbnet i stien. Målet var at undersøge hvordan det ville fungere med en hel balle, herunder om kvaliteten over tid ville være god nok for grisene til at spise af den, og hvor længe grisene ville være om at æde/ødelægge den. Pulpen viste sig at være pakket meget løst, så ved åbning af ballen, faldt ballen fra hinanden, og blev til en stor bunke på gulvet.

Der blev opsat kamera i de to stier med pulp for at følge grisenes interesse og ædelyst af pulpen.

Erfaringer fra Mads

Pulp i hæk: Der blev udfodret pulp dagligt i 6 dage, før en balle var brugt op. Pulpen bevarede kvaliteten efter åbning, og der var hverken synlig mug eller dårlig lugt. Mads mener en åben balle sikkert godt kan holde i to uger. Mads vil gerne prøve med en tremmeafstand på ca. 6 cm i hækken for at se, om det forhindrer, at så meget pulp falder ud på gulvet. Ved 6 cm kan grisene stadig få trynen ind mellem tremmerne.

Pulp på gulv: Ballen holdt kun en halv dags tid, før det var spredt rundt og jævnet ud. Det blev hurtigt snasket og dermed ikke spiseligt.

Generelt: grisene var ikke så interesserede i pulpen sammenlignet med frisk græs. De brugte mere tid på pulpen ved udfodring i hækken, hvor der dagligt kom nyt pulp, sammenlignet med udfodring på gulv. I begge stier fik de hurtigt spredt pulpen rundt i hele området, så det blev en slags strøelse. Mads foretrækker at fodre med frisk græs fremfor pulp, da græsset ikke skal pakkes ud (hvis der ses bort fra den tid der skal bruges på at høste græs). Det er dog sværere at dosere mængden af frisk græs ift. pulp, når det skal udfodres.

Efter 6 dage med udfodring af pulp i grovfoderhækken er pulpen spredt rundt i et tykt lag på området, og fungerer som strøelse i stedet for at være ædt af grisene. Det var samme billede i stien med udfodring på gulv.

Erfaringer baseret på billeder fra vildtkamera

Der er sat kamera op i de to stier, hvor der er udfodret med pulp. Der er kameradata fra d. 31/10 til d. 7/11 om morgenen, dvs. 7 døgn. Der udfodres pulp sidste gang d. 5/11, og der er således udfodring af pulp i 6 døgn i stien med grovfoderhækken. Der udfodres ikke ny pulp i stien med fodring på gulv.

Pulp på gulv: Pulpen blev udfodret ca. kl. 12.30 den første dag, og omkring kl. 16 var bunken spredt ud på det afgrænsede areal, og der sås ikke længere en bunke af pulp. Der var fyldt med liggende grise i løbet af nætterne, og pulpen fungerede som strøelse. Der var i gennemsnit omkring 10-15 grise der rodede, og der var en del liggende grise hen over dagen.

Pulp i hæk: Pulpen blev udfodret ca. kl. 13 den første dag, og omkring kl. 16 var hækken ved at være tom, og der var spredt en del pulp rundt på arealet. Der var ikke ret meget aktivitet ved hækken, 4-5 grise ad gangen, og ingen kø for at komme til. Evt. fordi der også var adgang til pulpen, der var spredt rundt på gulvet.

De første 3 døgn var der ikke ret meget aktivitet på arealet, og kun meget få liggende grise. Herefter begyndte der at være flere grise på arealet, der rodede og mange der lå. Der var fortsat ikke ret meget aktivitet ved hækken. Selv lige efter udfodring, var der kun få grise, der åd fra hækken.

De første 3 nætter var der ingen eller kun få grise, der sov på arealet. De følgende nætter begyndte der at være mere fyldt med liggende grise. Her var der også ved at være et godt lag pulp spredt ud på hele arealet, der fungerede som strøelse.

Udvalgte billeder fra vildtkamera der viser forskellige tidspunkter på døgnen på forskellige dage i optagelsesperioden:

Pulp på gulv:

Pulp i hæk:

Projektet er en del af Organic RDD 7 programmet, som koordineres af ICROFS (Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer). Projektet modtager støtte fra Fonden for økologisk Landbrug og Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.